בעזהשי"ת

שיעור בספה"ק

תורת המגיד

פרשת וישלח

מפי הגה"ח

רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

'כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא'

תענוג ה' מהשתוקקות בני ישראל אליו

נספח (עמוד טו): דברים לדגל י"ט בסליו – יומא דהילולא של המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה / הערה על השיעורים ולענייני הפצה ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי העבודה
ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265* (או -02 5011430)

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר שיעורי הרב שליט"א בספרי פרי הארץ, תומר דבורה, שער היחוד והאמונה, ושיעורים נוספים למועדים ונושאים שונים

עימוד ועיצוב:
"ואנוהו"
05331.05646

הוֹשַׁע נָא

לְמַעַן אֲיתָנֵי נְזָרֶיךָ בְּלַהַב אֵשׁ:
לְמַעַן בֵּן נֶעֱקָד עַל־עֲצֵים וָאֵשׁ:
לְמַעַן קְדוּשֵׁי מֻשְׁלָכִים בָּאֵשׁ:

זכות הפצת תורה וחסידות בגליון זה
לעילוי נשמת הנעקד על קידוש השם
מבקש ה' בלב ונפש במאור פנים וידידות אמת
הקדוש **איתן דוב רוזנצווייג** הי"ד
נלב"ע ביום ט' כסלו על משמרתו בעיר עזה

תוכן העניינים

ב' מיני יצר הרע של אש ושל מים ..... ג
כבישת יצה"ר של מים בזריזות וכבישת יצה"ר של אש בעצלות ..... ד
'אש בלא להבה' כח הממוצע בין ההתלהבות לעצלות ..... ו
'כי ה' אלקיך אש אוכלה' - אש הבועד בלבנו היא מאכלו של ה' ..... ח
ענין 'צדיק מושל ביראת אלקים' ..... י
'על כל נשימה תן לו תהילה' - מאויר נעשה אור י' ומחלל נעשה חליל המזמר לה' ..... יא
שייבות שם ק-ל למדת קל וחומר ..... יג

דברים לדגל י"ט בסליו יומא דהילולא של המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע ..... טו

אור קדושת הבעש"ט והמגיד מתנוצץ עד ביאת הגואל ..... טו
תורת הסוד ע"פ חסידות היא לחיות את ה' בבעידה פנימית ..... טו

השיעורים נמסרים מידי מוצאי שבת לתלמידי ישיבה גדולה 'פני מנחם'
בספה"ק תורת המגיד למגיד ממעזריטש זיע"א על הפרשה הבאה של
אותו שבוע.
מערכת 'דבר אמת' שוקדת מיד על תימלול בתיבת ועריכת השיעור,
הדפסתו והפצתו לקראת שבת.

בשל המהירות הנדרשת ייתכן ולא היה סיפק לעדוך להגיה ולבקר את
הדברים כל צרכם בדקדוקי לשון כראוי לעניינים עמוקים שבאלה,
ושגיאות מי יבין

טעמו וראו כי טוב ה'

הצטרפו גם אתם למבקשי ה' בלימוד השבועי בספה"ק אשר הפליגו
הקדמונים במעלתו וכוח השפעתו לטעת אמונה ויראה. השיעורים
נשלחים ומתפרסמים מידי שבוע גם במערכות התורניות קול הלשון /
בינינו ועוד

קריאה של חיבה למתנדבים בעם ליקח חבל ושותפות בהוצאות
השבועיות הנכבדות
-ניתן לקחת שבוע מסויים לרגל שמחה או יא"צ וכיו"ב-

בברכה
מערכת דבר אמת

שיעור בתורת המגיד - פרשת וישלח

'כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא'
תענוג ה' מהשתוקקות בני ישראל אליו

'ויהי לי שור וחמור' (לב, ז), יעקב אבינו שולח לומר זאת לעשיו כשהגיע להיאבק עמו, ועומק הדבר ש'שור וחמור' הם כוחות רוחניים שעל ידם היה ביכולתו להילחם עם עשיו, כמבואר **במדרש** (ב"ר עה, יג) **'שור' זה יוסף 'וחמור' זה יששכר וגומר, עוד אמרו** במדרש **'שור' זה משיח בן יוסף שנאמר** (דברים לג, יז) **'בכור שורו הדר לו', 'וחמור' זה משיח בן דוד שנאמר** (זכריה ט, ט) **עני ורוכב על חמור.** ושייכותו של יוסף להיאבקות יעקב עם עשיו מבוארת בעוד מקום, **דהנה אמרו** רז"ל (ב"ר עג, ז) **על הפסוק** (לעיל ג, כה) **'ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף' וגו', נאמר בכתוב** 'ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי', והטעם שבלידת יוסף ביקש יעקב לשוב למקומו ולארצו מבואר ברז"ל שהוא מפני **שנולד** יוסף שהוא **שטנו של עשו, שנאמר** (עובדיה א, יח) **'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש', והנה אמרו רז"ל** (ב"ב קכג, ב) **אש בלא להבה אינו הולך למרחוק,** וזהו הטעם שדייקא על ידי להבת יוסף ניתן לשלוט על קש עשיו (רש"י לעיל ג, כה). ויתבאר במאמר כל הנ"ל על דרך העבודה ולאחר מכן על דרך הקבלה.

ב' מיני יצר הרע של אש ושל מים ואפשר שזה רומז על פי מה שאמרו רז"ל (מצות ד, ו) **איזהו גבור הכובש את יצרו, כי יש שני מיני יצר הרע, הא' הוא המחממו לעבירה חס ושלום, והב' המבטלו מלקיים מצות עשה,** והוא בקרירות, שח"ו לא נורא כל כך לא לקיים המצוה וכו'. וכן כתב רבינו (תורת המגיד סוכות) 'הנה ידוע שיש ב' מיני יצר הרע המחטיא את האדם חס ושלום, אחד המבטלו מלקיים מצות עשה ואחד לעבור על מצוות לא תעשה, והנה היצר הרע המבטלו ממצוות עשה היא דמיון המים אשר טבעם קר ולח, כך הוא נותן באדם קרירות וחלשות וכבדות הגוף ועצלות כדי שיהיה נמנע מלקיים מצות בוראו, ויצר הרע הב' הוא המחמם ומלהיב את האדם, רצונו לומר דמיון האש לעבור על לא תעשה', עכ"ל.

והמקור לכך הוא בספר חרדים (מצות התשובה פ"ו), וז"ל: '[להבין] מאמרם ז"ל מה היתה חכמתו של שלמה שהיה יודע למתק את החרדל והיה יודע למתק את התורמוסים, והדבר מתמיה מאד שתהיה זאת חכמת שלמה שנאמר בו 'ויחכם מכל האדם', אלא ודאי בדרך חידה דברו רז"ל. דיש ב' מיני פיתוי יצר הרע, א' שמחמם את האדם

לדבר עבירה, שנאמר עליו (הושע ז ז) 'כלם יחמו כתנור' בלהבות אש זרה, והשני שמרפה ידי האדם מעשות מצות, כנגד הראשון רמזו בחרדל שהוא דבר חם באש, וכנגד השני רמזו בתורמוסים שאין בהם לא טעם ולא ריח', עכ"ל.

ובשפת אמת (תולדות תרמ"ד) כתב, וז"ל: ענין הג' בארות עשק שטנה ורחובות וכו', יש לרמוז כי בבחינת אהבה יש התפשטות פסולת. וזה עשק, התעשקו עמו, לנו המים. ובבחי' יראה לא יש התפשטות, רק שהוא שטנה לשון שנאה יותר, שקשה מאוד להיות ירא ה' כראוי, וזה שטנה. ובמריבה זו לא כתיב לנו המים, רק שאין מניחין להיות ביראה כראוי. עם כל זה ע"י אלו באין אחר כך לרחובות', עכ"ל. היצר הרע של עשק הוא אהבות רעים הצועקים לנו המים, הבעירה לחלק הרע שבבריאה, לעומת זאת היצר הרע של שטנה אינו צועק, אבל הוא אינו מניח להיות ירא ה' כראוי, ויצר הרע של שטנה קשה מיצר הרע של עשק, כי כאשר האדם מרגיש אהבה רעה הוא מרגיש שיש כח אחר שגונב מאתו את כח האהבה לדברים זרים, וזה הפירוש שהיצר של עשק צועק לנו המים, הוא מורגש, משא"כ היצר הרע של שטנה אינו צועק לנו המים, הוא אינו מורגש כל כך, כי הוא רק אין מניח לו להיות ירא ה', האדם חושב בדמיונו שכלל אין ירא ה' בעולם, או שהוא בכלל אינו יכול להיות ירא ה', והוא יצר הרע קשה יותר, שאינו מורגש כל כך. אנו מרגישים שהיצר של תאוות רעות קשה יותר, כן הוא בתחילת העבודה, אבל בהמשך העבודה, אחר שבוקעים את יצר שבבחי' עשק, מרגישים שהיצר הרע של שטנה קשה יותר, כי הוא יותר בדקות.

ובספר תורי זהב ביאר ע"פ דברי החרדים את המבואר בגמרא (ב"ב קמה:) הכל בידי שמים חוץ מצנים פחים, ובמקום אחר (ברכות לג:) אמרו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ומבארים שהמכוון בשניהם לדבר אחד, שהצינים פחים המוטבעים בדרך עיקש לרעה, [היצר הרע של קרירות], אינם בידי שמים להדריכם אל ההפך לטובה, אלא הם ביד האדם ובחירתו. וכבר קדמו רבי עזריה פיג'ו בספרו בינה לעיתים (דרוש ו).

כבישת יצה"ר של מים בזריזות וכבישת יצה"ר של אש בעצלות

וכנגדו נגד היצר הרע **ברא הקדוש ברוך הוא תבלין שהוא התורה והמצוות, כמ"ש רז"ל** (קדושין ל ב) **אם פגע בך מנוול זה וכו' משכהו לבית המדרש, ויעסוק בתורה ברחילו ורחימו, ביראה ואהבה, ובזה יכול הוא לכבוש את שניהם,** על ידי שניגשים ללימוד התורה מתוך התעוררות של אהבת ה' ויראת שמים ניתן לכבוש את ב' מיני יצר הרע הנ"ל.

ואומרם (שם) **אם ברזל הוא מתפוצץ ואם אבן הוא נמוח וכו', לא דברו אלא מסוג יצר הרע המכטל ממצות עשה, שהוא מכביד את איברי האדם וגופו כברזל וכאבן ומרשלו מלקיים מצות עשה, ונגד**

היצר הרע הזה אמרו רז"ל (פסחים ה, ב) **יתגבר כארי לעשות רצון אביו שבשמים,** ההתגברות היא **היפך שמכבידו ומרשלו, רק יעשה רצון בוראו - הוא מצות עשה - בגבורה ובהתלהבות גדולה,** בשעת הרגשת עייפות וכבידות בעבודת ה' נצרך להילחם עם זה עם כל הכח והתוקף להתגבר ולהתלהב ולהתרומם בהתחדשות, [וכפי שרואים אצל צדיקים שכאשר הם בעייפות והתמוטטות הם מתחדשים עם כל ההתלהבות להתחיל שוב מחדש מבלי לתת מנוחה לחומר הגוף], וזהו העצה נגד היצר הרע המבטל ממצות עשה.

ובמקום אחר אמרו רבותינו ז"ל (פסחים נ, ב) **עצל ונשכר,** הפירוש הפשוט היינו שהעצל אינו עושה מלאכה בכל השבוע, אולם עי"ז גם אינו עושה מלאכה בערב שבת, ובזה שאינו עושה מלאכה בערב שבת הוא נשכר, אולם בדרכי העבודה **רצונו לומר** מרומז בזה הענין **שצריך אדם להיות עצל מלעבור חם ושלום על לא תעשה, כמו שכתוב** (משלי כו, יג) **'אמר עצל ארי ברחובות',** הפירוש הפשוט הוא שהעצל לרוב עצלותו יגזים לומר איך אלך הלא אריה בדרך ויטרפני, **כלומר** עומק כתוב זה הוא שהכח נגד **היצר הרע הנמשל לארי** הוא להיות 'אמר עצל', להתעצל מלעבור חס ושלום על לא תעשה. **וזה האדם** המתגבר שלא לעבור על לא תעשה ועל כל דברים המושכים לרע ע"י עצלות **נמשל לבן שיש לו נעגועים ואהבה יתירה אל אביו ואינו רוצה לזוז מפני אביו אפילו פסיעה אחת לחוץ, כך האדם הצדיק הוא תמיד במחשבות קדושות ואינו בטל אפילו רגע אחד, פשיטא שהוא עצל בזה מלעבור עבירה חם ושלום, כי איך יעבור חם ושלום, הלוא עבירה כשמה כן הוא - שהוא עובר מאת פני אביו שבשמים, והוא אינו יכול להתפרד ולעזוב את אביו אף רגע כמימרא, ועצל כזה ודאי נשכר.**

בפשטות עבירה הוא מלשון לעבור על רצונו יתברך, אולם ע"פ תורת החסידות עבירה היא להיות עובר מאת פני ה', מלשון 'אל נא תעבור מעל עבדך', לא להתנתק מהחיבור עם הרבש"ע, וכן כתב רבינו (קצת קופה) 'הרשע העובר עבירות הוא כמו שעבר מאת פני המלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כי העבירה כמשמעה', ויסוד זה נתפשט בכל תורת החסידות לענפיה, בתורת חב"ד מבואר שעבירה מלשון עובר מרשות לרשות, בתורת ברסלב כתוב שעבירה מלשון חלף עבר, שהולך למקום אחר, ובמאור עינים (בראשית ובכ"מ) ובעבודת ישראל (קצת פ"ג מ"י-יא) מבואר שעבירה אותיות עבר י"ה, י' ק' זהו בחי' המוחין, ובעבירה מתנתק האדם מהמוחין. וביסוד האמונה להרה"ק ר' ברוך מקאסוב (סוף קונטרס למכמת הממת) מביא את דברי הזוהר (תקו"ז תקון י כו. ובכ"מ) 'זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר' (שמות ג טו) שמ"י עם י"ה שס"ה זכר"י עם ו"ק רמ"ח, ומבאר שרמ"ח מצוות עשה כולם מלשון צוותא ומחברים לרבש"ע, שאין רמ"ח המצוות עשה רמ"ח מצוות נפרדים אלא כולם דרכים המובילים אליו יתברך, וזהו מה שהמצוות נקראים

איברים דמלכא שהם מחברים לרבש"ע, ולעומת זאת שס"ה לא תעשה הם המתנקים מהחיבור לקב"ה. וכן הוא בשפת אמת (פרשת תולדות תרנ"ו) 'עבירה מכבה מצוה וכו', הפירוש, כח מצוה הוא התקשרות והתדבקות, שכל מצוה מדבק האדם בו יתברך, ולזאת עבירה מקלקל ומפסיק החיבור, ומכבה עבירה דביקות המצוה', עכ"ל.

וכן כתב הצל"ח (ברכות כח:), וז"ל: 'אין זה עיקר לברוח מן העבירה מחמת היראה של העונש, אבל ראוי לברוח מהעבירה מיראה שהוא מתיירא שלא יופסק הדיבוק שבינו לבין קונו, כי על ידי העבירה הוא מתרחק מבוראו, וזהו העונש האחרון והנקמה גדולה שאין למעלה הימנה, וכמ"ש רבינו הגדול [הרמב"ם] בהלכות תשובה (פ"ט הלכה ה') הנקמה שאין נקמה גדולה ממנה שתכרת הנפש ולא תזכה לאותן החיים וכו'. ולזה כיוון ר' אליעזר הגדול באמרו הזהרו בכבוד חבריכם, שכל מה שתזהרו יהיה לכבוד חבור ודבוק שיש לכם בהקב"ה, שישאר החבור קיים לעוה"ב ולא ינתק חבל של הקישור האמיץ הזה, וזהו הדביקות הגמור לאהבה את ה' ולדבקה בו', עכ"ל.

והוא נוגע למעשה, ולדוגמא, בחור יושב ולומד ובשולחן הסמוך אליו מדברים על ידיעה חדשה מעניינת, או ששומע מהחלון שיש דבר המסקרן מאד, ולבו בוער בקרבו להפסיק מלימודו, מבואר מדברי רבינו שיש לו לחשב חשבונו של עולם הרי הנני עוסק בתורת ה' ומחובר לרבש"ע איך אעזוב זאת ואתנתק מהרבש"ע ח"ו. בפשטות בחור מחזק את עצמו שלא לעשות זאת מצד המכשול שבדבר, עוון ביטול תורה ועוון לשון הרע וכו', אבל רבינו מבאר שהעצה שיוכל להתחזק ולעמוד כנגד תאוותיו הוא שיחשב שאינו רוצה להתנתק מהרבש"ע, שיתבונן בהנ"ל זה יביאו להתעצל ולא לעשות העבירה המרחקת ומנתקת את האדם מה'.

[בפרי הארץ (פר' בשלח וקרח ופשיטו"ס שם, ובכ"מ) למדנו שנצרך להתחיל מיראת העונש, ובכל יום צריך להתחיל מיראה זו, יתכן שהכתוב כאן היא כשלב נעלה יותר, שירגיש האדם שאינו חוטא בשביל שלא לאבד חיי נצח ודבקות].

'אש בלא להבה' כח הממוצע בין ההתלהבות לעצלות

והנה ידוע כי העובד מאהבה יש לו התלהבות, והעובד מיראה אין לו התלהבות כל כך, רק שהוא בוש ועובד את הבורא. והנה צריך לכל דבר להמתיקו בשורשו כידוע[א], ואם כן היה ראוי להגביר התלהבות נגד התלהבות היצר הרע ומדת

א. המתקת כל דבר בשרשו הוא אחד מיסודות תורת החסידות, ויסוד עבודה זו כבר אמר הבעל שם טוב, אבל המגיד ממעזריטש חינך את תלמידיו הקדושים רבות בענין זה, לעלות כל מחשבה לשורשה ותכליתה ולא לראותה בצורה שהתלבשה ונעלמה בעולם הזה..

היראה נגד עצלות הבא מיצר הרע הב', ולעיל **אמרנו בחיפך,** הסברא נותנת לומר שמאחר שצריך להעלות כל דבר לשרשו אם כן את היצר הרע של התלהבות פחותה נצרך להעלות התלהבות זו לקדושה על ידי התלהבות לקדושה, ומאידך את היצר הרע של עצלות להעלות לעצלות של קדושה, ואם כן למה נתבאר לעיל שנגד כל יצר צריך להשתמש עם הכח המנגד אליו, על יצר הרע של עצלות נצרך להשתמש בהתלהבות לקדושה ולנגד יצר הרע של התלהבות נצרך להשתמש בעצלות של קדושה, לכאורה בזה אינו מעלה את כח היצר לשרשו, שהרי משתמש בכח הנוגד אליו ולא בכוחו.

אך כי יש מדה המכריע בין ב' המדות, והוא דמיון האש בלא להבה, שהוא ממוצע בין להבה שהיא התלהבות ובין העצלות שהיא חומריות וכבדות, והוא יסוד המיצוע ונתבאר במ"א (תורת המגיד תולדות, שיעורי פרי הארץ שבת שבתון הפסח ובהר) שבעבודת ה' נצרך תמיד להתנהג במיצוע מבלי להקציץ לשום קצה, בעולם התיקון ישנו את כח המיצוע בשונה מעולם התוהו והשבירה, וזהו כח יעקב אבינו הבחיר שבאבות. וכמו כן בין שני כחות היצר מוכרחים מצד אחד את כח ההתלהבות ומצד שני את כל העצלות, וכח ההתגברות מול יצר ההתלהבות הוא כח הממוצע בין אש למים, בין התלהבות לעצלות, והוא כח האש, אש קטנה מבלי להבה, שזהו כחו של יעקב.

והנה כל מגמת יעקב היתה להכניע קליפת עשו שהוא היצר הרע, וזהו שאמר **'ויהי לי שור', רצונו לומר הגם שאף נגד מדתו שהוא מדת אש השורף את הקש לא תוכל לעמוד, בודאי כי זאת המדה היא עיקרית המכניע שני סוגי היצר הרע. ומה גם יש לי 'חמור', זה חומריות ועצלות מלעבור על לא תעשה.** וזהו שאמר יעקב אבינו שיש לו גם את כח השור מדת האש וגם את כח החמור מדת המים, שהוא כח הממוצע, ולכן יעקב הוא בחינת אש בלי להבה, שיש לו את היכולת תמיד ללכת עם ב' הכוחות יחד. ובעבודת אנשים כערכינו, היינו, שכאשר מגיע אש חמימות והתלהבות לעבירה, צריך מקודם לקררו ולהרגיעו, לא יקרה מאומה אם לא נשמע את החדשות המסעירות הרגע, לא נפספס שום דבר, ואחר הרגעתה אזי ניתן לקחת את כח ההתלהבות והחמימות הזאת ולנצלה לעבודת ה'.

וזה יששכר, רצונו לומר לעצל כזה בודאי יש שכר עצל ונשכר, כמו שאמרו רז"ל (מכות כג ב) **היושב בטל ואינו עובר עבירה מקבל שכר כעושה מצוה, וזהו יש שכר, כלומר אף על פי שאינו עושה מצוה בפועל, רק שהמניעה ועצלות היא מחמת דבקותו בה' יתברך ברוך הוא אף על פי כן מקבל שכר.** כלומר, הפירוש הפשוט בגמרא הוא שמצד עצם התגברותו שלא לעבור עבירה כבר מקבל שכר כעושה מצוה, אבל רבינו מבאר לפי הנ"ל שהאדם מתגבר ונמנע מלעשות עבירה מחמת שאינו רוצה להפרד

מדבקותו בה', לכן מאחר שהוא יושב בטל ואינו עובר עבירה, מחמת שאינו רוצה לעבור מלפני ה' אז מקבל שכר כעושה מצוה, מצוה מלשון צוותא, שאכן זוכה להישאר מחובר ודבק בה' יתברך.

'כי ה' אלקיך אש אוכלה' - אש הבוער בלבנו היא מאכלו של ה'

ומכל שכן אם הוא עושה מצוה כמאמרה, וכפרט כשהוא עושה בהתלהבות גדולה עושה פעולה בעליית העולמות כמ"ש רז"ל (זח"ג ז ב) **ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים וכו'**, נתבאר במ"א (שיעור תורת המגיד פר' ויצא ושיעור פרי הארץ קדש ג).

וזהו 'כי ה' אלקיך אש אוכלה' (דברים ד, כד), **רצונו לומר האש וההתלהבות מצדיק התחתון הוא אכילה ופרנסה למעלה, וזהו 'אש אוכלה', והתלהבות זו נקראת שרפים.** כלומר, מאכלו של ה' יתברך היא את האש וההתלהבות שלנו.

ונביא עוד מקורות לאמרה זו בשם המגיד מתלמידיו: בתורי זהב (פר' נח) כ', וז"ל: 'כי ה' אלקיך אש אוכלה', פירש הרב הותיק איש אלקי מו"ה דוב בער מק"ק מעזריטש, היינו התלהבות שבוערת באש בעת עבודתו, 'אוכלה הוא', כביכול זה אכילתו, היינו התענוג והשעשועים של יתברך, על דרך 'ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו' (שמות כד, יא) וכו' כאילו אכלו ושתו, ועל דרך ישראל מפרנסין לאביהן שבשמים. עכ"ל. והחוזה מלובלין (זכרון זאת פר' אמור) כ', וז"ל: 'ה' אלקיך אש אוכלה', שמעתי בשם הרב המגיד מראוונא ז"ל, כביכול נקרא אכילה אש הבוער בלבנו אליו, הוא לרצון לפניו, כמו 'אכלתי יערי עם דבשי' (שיר השירים ה, א), וזהו 'כי את אשי ה' [לחם אלקיהם הם מקריבים והיו קדש'] (ויקרא כא, ו), האש שלנו מעלים לה' יתברך, עכ"ל.

והאדם יכול להסתובב במשך כל ימי חייו עם אמרה זו של המגיד ולעשות נחת רוח לקונו, שיחדיר ללבו איך שהתשוקה הבוערת בקרבו למצוות ה' היא מאכלו של ה' כביכול, ואזי גם כאשר האדם מתכונן לדבר מצוה ומנסה לעשות המצוה בהתלהבות ואינו מצליח אין זה אכפת לו, בידעו שה' יתברך "אוכל" את השתוקקותו, הפסוק 'ה' אלקיך אש אוכלה הוא' צריך להדהד בראשנו.

ובאוהב ישראל (פר' שמיני ד"ה זאת התיה) מבאר רעיון זה ובתוספת עומק, וז"ל: 'אצלו יתברך כתיב (תה קמה, טז) 'פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון', רצה לומר דהוא יתברך משביע לכל חי ברצונו הטוב אף שאינו לפי שורת הדין, דרצונו הטוב הוא אין סוף ואין תכלית ולכן אין שיעור וערך וגבול להטבת רצונו, דעיקר כוונתו בבריאת העולם היה להיטיב לברואיו וליתן להם מתנת חנם ושלא לדקדק כל כך עם נבראיו ולהשפיע להכנסת ישראל כל טוב ומיני חסדים בלי גבול ושיעור, אך 'מלך במשפט יעמיד ארץ' (משלי כט, ד) שהוצרך העולם להתנהג במשפט ובדין כדי שיהיה קיום להעולם ולהנבראים, אבל מצד רצונו הפשוט חפצו רק להיטיב

ובזה הרצון הוא משביע לכל חי. [כלומר, ה' הוא אין סוף וברצונו להשפיע אין סוף, אלא שאם כן לא היה קיום לנבראים שהם בעלי גבול, ולכן הוא מצמצם חסדו ומגבילו].

וכמו כן הכנסת ישראל על ידי שהם מקיימים התורה והמצות ומסגלים מעשים טובים הם משפיעים תענוג ושעשועים ונחת רוח להבורא יתברך. והנה כשאנו מסתכלין במעשינו איך שכל התענוג והשעשועים הבא ממעשינו להשי"ת הוא כאפס ואין נחשב לפי ערך הראוי לנו לעבוד אותו יתברך בכל מיני עבודות, אך שאינו באפשרי בכח האדם למיעוט השגת שכלו ועובד את הש"י רק לפי ערך כחו ושכלו, אבל ברצונו חפץ ומשתוקק מאוד ונכסף ומתאווה לעבדו יותר ויותר ממה שבכוחו והשגתו, **וזה הרצון והתשוקה חשוב לפניו יתברך למאוד ומקבל מזה תענוג ושעשועים גדולים לאין שיעור**, [כלומר יש לה' תענוג מיוחד דייקא ממה שהאדם משתוקק ואין ביכולתו לעשות], כי נקשר זה הרצון של האדם ברצונו יתברך, [נקשר רצון האדם לעבוד את ה' יותר מיכולתו, ברצון ה' להשפיע אין סוף יותר מיכולת קבלת הנבראים בעלי גבול], ואז נעשה ייחוד וזיווג הבורא עם הכנסת ישראל, [יחוד קוב"ה ושכינתיה], **וזה אכילה ותענוג שלו כביכול כשאנו משביעין אותו יתברך ברצוננו הטוב**, וצופה ומביט שמאוד יכסוף לבבינו להשפיע לו בכל עת תענוג ושעשועים בכל האפשרי ויותר, ואז נחשב זה הרצון אצלו יתברך כמעשה ממש כמו שכתוב (שם שם יט) 'רצון יראיו יעשה' היינו שהרצון נחשב להעשיה וכו'.

וממשיך 'עבודת האדם לפי מה שיכול על כל פנים יהיה באמת בלב שלם ובנפש חפצה ולא יהיה כמצות אנשים מלומדה רק לקיים רצונו יתברך בכל האפשרי, ומה שאין בכחו והשגתו לעשותו ישלים ברצונו הטוב היינו במה שחושק וכוסף ומתאווה לעשות יותר ויותר בפועל ממש, וזה הרצון הטוב נחשב לפניו יתברך באמת כמעשה ממש, כי הוא יתברך יודע מחשבות האדם והשגתו שכל מה שבכוחו הוא עושה בלב שלם, ועל היותר מכוחו והשגתו הוא כוסף ומתאווה, ועל כן מצרף הש"י מחשבתו הטובה למעשה ממש, כי הוא יתברך יודע האמת שאם היה משיג יותר ויותר היה עובדו גם כן אז יותר ויותר כנודע', עכ"ל.

מדברים אלו יש לנו ללמוד שגם כאשר משתוקקים ורוצים לעבוד את ה' יותר ואין מצליחים אין להיבהל מכך, ואדרבה, דייקא השתוקקויות ורצונות אלו הם האכילה ותענוג של ה', 'זה הרצון והתשוקה חשוב לפניו יתברך למאד ומקבל מזה תענוג ושעשועים גדולים לאין שיעור'.

*

ועתה מבאר רבינו באופן נוסף את ענין 'ויהי לי שור וחמור':

ענין 'צדיק מושל ביראת אלקים'

או אפשר לפרש על פי שאמרו רז"ל (מגילה יח ב) **'ויקרא לו א-ל אלקי ישראל'** (לקמן לג, כ) **קראו ליעקב א-ל. ולכאורה קשה הדבר לאומרו, שקרא ליעקב התחתון א-ל,** איך יתכן לקרוא לאדם ק-ל, וכקושיית כל מפרשי הגמ' שם, **ואפשר לומר כפשוטו, כי א-ל הוא לשון חוזק, כמו** שאמר לבן **'יש לאל ידי'** (לעיל לא, כט), **כך קרא שמו א-ל שהוא היכולת, כמו שכתוב** (שמואל ב' כג, ג) **'צדיק מושל יראת אלקים', וכמו שמצינו** (תענית כד ב) **לרבי חנינא בן דוסא שברצונו הוריד מטר לארץ וברצונו מנע המטר,** כמבואר בגמ' שם 'רבי חנינא בן דוסא הוה קא אזיל באורחא, אתא מיטרא, אמר לפניו רבש"ע כל העולם כולו בנחת וחנינא בצער, פסק מיטרא. כי מטא לביתיה אמר לפניו רבש"ע כל העולם כולו בצער וחנינא בנחת, אתא מיטרא. זהו קראו ליעקב ק-ל, שנתן לו את היכולת והכוח. **וזהו מושל, כי מושל בעולמות עליונים, וכמו שאמרו רז"ל** (מו"ק טו ב) **הקדוש ברוך הוא גוזר והצדיק מבטל, ופשיטא שעושה עליות בעולמות בתפילתו ודיבורו.**

ולהבין ענין זה מעט: רבינו שליט"א ביאר (סעודה שלישית ושלמה) על כך שהקב"ה מקומו של עולם, שלנו נראה שהעולם הגשמי הוא הקיים אלא שבתוכיותו ופנימיותו ישנו עולם רוחני, וצריך לחפור פנימה כדי לבוא להגיע אליו, אבל האמת היא להיפך, שהעולם הפנימי הוא הקיים באמת וכל מציאות העולם החיצונית היא רק כתחפושת בעלמא. עכ"ד.

וניתן להביא לכך משל מעולמנו מדבר שיקרב זאת מאד לדעתנו, ב"ה בחורים אינם נוגעים בשום מכשיר אלקטרוני, אבל כאשר מגיעים לרופא לוחצים על קביעת תור בלחצן אלקטרוני, וכשעולים לאוטובוס מעבירים את ה"רב קו" במקום המיועד לכך, האמת היא שכל המסך כולו הוא בשוה, אין משהו מיוחד במקום הלחצן, אלא שישנו קוד מאותיות על גבי אותיות שורות רבות בפנים המערכת, ואותו שמים במקום מסוים ומציירים שם שכאן מקום הלחצן, וטכנאי יכול לבוא ולשנות את מקום הלחצן למקום אחר. נמצא שהלחצן שבו לוחצים ועל ידו נפעלים דברים הוא "דמיון" בלבד, לא הוא הפועל, אלא רק הקוד הפנימי הוא היחיד שקיים ופועל.

וכמו כן בנמשל, לכל העולם הגשמי אין כלל קיום, וכל קיומו הינם "הלחצנים הפנימיים" אותיות עשרה מאמרות המחזיקים את הבריאה, אותיות אלו הם הנקודה האמתית הנמצאת מתחת לבריאה. אדם נמשך לאוכל, נדמה לו שהאוכל מושך אותו, אבל האמת היא שלא המאכל מושך אותו אלא הכח והחיות האלוקית הפנימית היא זאת שמושכת אותו. כל העולם הוא כמסך אחד גדול, [אלא שהוא מסך קבוע יותר הנראה כקבוע וקיים ולכן הוא מטעה יותר].

וברגע שאכן משנים את האותיות המקיימים את הבריאה, באותו רגע כל מהות הבריאה מפסיקה להיות קיימת, היא בלי קיום בכלל. מה שרואים שבעולם קורים דברים,

מלחמה מחבלים וכו' זה הכל נובע וקיים אך ורק מצד הכח הפנימי של הבריאה, אותיות שמצטרפים בצורה והשפעה מסוימת, הדרך הקצרה ביותר לשנות מצב זה הוא לבוא לאותיות עצמם ולשנותם.

ובשם שטכנאי שביכולתו לבוא לקוד הפנימי אינו צריך ללחוץ בלחצן המדומה, כמו כן 'צדיק מושל ביראת אלקים', הצדיק יש לו מגע ושייכות לאותיות וההווי הרוחני הפנימי ושם הוא משנה את מציאות הבריאה. את "הקוד הפנימי" לא נותנים לכל אחד כדי שלא ישתמשו בזה לרעה ולנגיעות אישיות, אבל הצדיק שהתעלה מנגיעות ניתן לו מגע לפנימיות העולם ולעולמות העליונים, וזהו האופן שבו הצדיק משנה את מעשי העולם.

כי אם הדיבור של אדם צדיק זך ונקי בלי שום סיג ופניה כדרכו של צדיק, לצדיק אין אינטרסים משלו, הוא חי רק למען הרבש"ע, **ממילא בלי שום תחבולה יכול להעלות דיבורו לעילא.** וזהו הטעם שכל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים (נג"כ קנז.), כי החכם מגיע בתפלתו למקום גבוה יותר ויכול לשנות את מצבו של החולה, והוא המבואר מהבעש"ט שהצדיק מהפך את הנגע לענג, שמשנה את צירופי האותיות, ואזי בדרך ממילא משתנה המצב בעולם הזה, לפעמים באופן גלוי יותר ולפעמים באופן מלובש יותר, וככל שאדם רוחני יותר יש לו יותר יכולת לשנות מצבים, [וגם יודע לא לבקש מה שאיננו נכון לבקש].

'על כל נשימה תן לו תהילה' - מאויר נעשה אוד י' ומחלל נעשה חליל המזמר לה'

וזה סוד (תהלים קג, ו) **'כל הנשמה תהלל י-ה'**

על כל נשימה ונשימה (ב"ר יד, ט), **שהוא בבחי' מטי ולא מטי.** בכל נשימה שאדם נושם הוא מכניס בתוכו אור רוחני ומוציא פסולת, וכך הוא בכל נשימה ונשימה, כשם שבגשמיות בנשימה אדם מכניס לתוכו אויר ומאויר זה הנכנס בקרבו נהיה אדם, מאויר זה נהיה חמצן והשאר נהיה פסולת ויוצא, כמו כן בפנימיות העניינים אויר הוא אור י', י' הוא בחי' חכמה, יוד חכמה, והחכמה תחיה בעליה, ואזי נהיה מכך אור, שהוא מה שאדם עובד את ה' על ידי כך. זהו 'כל הנשמה תהלל

כמ"ש (נעיל ג, ז) **'ויפח באפיו נשמת חיים' ומתרגמינן רוח ממללא, וכל הנופח מתוכו ומעצמותו נופח, שהוא החבל הנקרא רוח חיים, שהוא בבחי' מטי ולא מטי, כאשר בארנו במקום אחר באריכות** (לקו"ת סי' לז ובכ"מ), והוא ענין עמוק ואכ"מ, ובעבודה עניינו ע"ד חיות הגוף שמצד אחד א"א להכניס חיות רבה בגוף, כי הגוף התבטל, ומצד שני בלי חיות בכלל הגוף ימות, לכן חיות הגוף באה ומיד מסתלקת בכל רגע ורגע, והוא על דרך השגה עמוקה שאדם מרגיש שמשיג זאת ותיכף מרגיש שמסתלקת ממנו, ולכן חיות האדם הוא באופן שבאה ומסתלקת מיד, הן הלב שפועם כל הזמן והן האויר (כללקוט) והן דופק האדם, 'קול דודי דופק', שהכל באופן של מטי ולא מטי.

ק-ה על כל נשימה ונשימה תן לו תהילה, להפוך את האויר לאור בבריאה. ולדוגמא כשאנו נושמים עתה אויר ובכח זה אנו עוסקים בבירור התגלות הבורא בעולם הכתוב בתורת המגיד, הננו מבררים את האויר, מאויר פנוי וחלל שאין בו מאומה אנו הופכים זאת לאור רוחני, ואזי מה**אויר** פנוי נעשה **אור** י', ומהחלל המתמלא באור י' נעשה חליל המחלל ומזמר ונותן לה' תהילה ושירה, זהו העבודה הנדרשת מאתנו בכל רגע ורגע[ב].

נמצא כי כאשר מוציא הצדיק החכל הקדוש מפיו ודיבורו חוך, תיכף בלי שום טרחא ויגיעה מתדבק החכל שלו בהכל דלעילא, ודיבורו אל דיבור דלעילא, ומעלה העולמות ופועל בעולמות העליונים, כל העולמות מתעלים מדיבור של דביקות, **ועושה שעשוע ותענוג גדול לעילא, שבריה קטנה כמוהו מושלת ומנענעת ומעוררת כל העולמות העליונים, ומעורר הרצון העליון, וכשהוא מעורר הרצון נעשה מאותיות רצון צנור, ונעשה הוא עצמו דוגמת צנור להוריד השפע על ידו,** על ידי שהצדיק רוצה להדבק בה' ומתפלל על כך הוא מעורר רצון עליון ואזי יורד מכך שפע מאין סוף דרך כל העולמות שכולם נהנים מכך עד ששב שפע זה אליו ואזי פועל שינוי בבריאה, ובתהליך זה הצדיק הינו צינור בלבד להשפעה העליונה.

וזהו 'צדיק באמונתו יחַיה' (חבקוק ב, ד), **כלומר זהו אמונתו של צדיק, הדיבור החכל שמוציא מפיו ואין צריך לאומנות אחרת,** מבלי ללמוד רפואה ושום מקצוע הוא פועל הכל, **כי בזה הוא עושה אמונתו שהיא הפעולה שלו שמעלה דבריו לעילא, ועולם הדיבור נקרא אמונה,** כידוע שדיבור ואמונה ויראה הכל שייך למדת המלכות, ולכן עולם

ב. הדרישה שבכל נשימה ונשימה להלל לה' נראה ונשמע דרישה גבוהה, אבל לא ניתן לברוח מכך, הרי לעתיד לבוא נחיה את ה' בכל הכ"ד שעות, יהיה 'ומלאה הארץ דעה את ה'', ואזי לא יהיו רגעים וחללים פנויים, וכמה שנתכונן לכך ונהיה שותפים לכך נתענג בכך יותר, ואין לברוח מידיעת הדרישה הגבוהה מאתנו, כי אין מנוס, והבריחה מידיעה זו לא מועילה מאומה, דורשים אכן מאתנו להדבק בה' כ"ד שעות במעת לעת, אמנם לא באותה רמה בכל עת ובכל מעשה, אבל לעשות כל דבר לשם שמים, גם את האכילה השתיה והשינה וכו'. [אחד אמר לי שהוא אינו מקשיב לשיעורים אלו מחמת הדרישות הגבוהות, אבל אין מנוס וכנ"ל, ואם בחור אחד מכניס עוד רגע עוד חצי שעה לעבודת ה' בעקבות השיעור זהו התקדמות נעלית].

וזהו המלחמה האמתית, כמובן ישנם את האנשים המוסרים נפשם בפועל ממש בתוככי עזה, וחלקם אף שומרי תורה, אבל זהו המלחמה בחלק החיצוני והפיזי, ובחלק הנשמתי המלחמה אצלנו, ככל שנפחית חללים ואויר פנוי, נגלה את ה' בבריאה, אזי המלחמה הגשמית גם כן תתקדם במהירות הבזק ובהצלחה אדירה ובניקל.

יום יבוא ומלאה הארץ דעה את ה', ואחריות זאת על כולנו, והיצר הרע הוא המרדים אותנו מלשכוח מהתכלית הגדולה ולהיות עסוק מדי יום בקטנוניות ולא ביעד הגדול.

הדבור נקרא אמונה, כמו שכתוב בזוהר הקדוש איהו אמת ואיהי אמונה, קוב"ה הוא אמת והשכינה היא אמונה כנזכר לעיל. וכתיב (תהלים קיט, פט) 'ה' דברך נצב בשמים', נצב לשון העמדה וקיום, כי 'בדבר ה' שמים נעשו' (שם לג, ו), ויש להם קיום והעמדה גם כן בדבריו יתברך. וזהו 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה' (זכריה ג, ז), דיבור ה' העומד וקיים ניתן לצדיק וביכולתו לשנותו, וזהו שכתוב 'צדיק באמונתו יחיה', כלומר זהו אמונתו של צדיק להעלות למעלה ולהוריד השפע כדמיון הצנור כנזכר.

שייכות שם ק-ל למדת קל וחומר

והנה אמרו כמה טעמים למה שעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם, ישנם כמה טעמים לבריאת העולם, והאחד הוא כבדי שיוכר אלקותו ואדנותו יתברך להברואים, כי אין מלך בלא עם, לכן כל השמות לבד משם הוי"ה ב"ה נקרא כינויים מטעם הנזכר, כי הכינויים אינם שמותיו יתברך בעצם, כי אם על ידי הברואים נקרא כן, כדמיון שם מלך ואדון שאינו נקרא כן אלא אם כן יש לו עם ועבדים, כשם שאין מלך בלא עם כמו כן גם שם חנון איננו אם אין על מי לחון, לכן כל שמותיו יתברך נקראים כינויים. ולכן נקראים הכינויים לפעמים בלשון רבים, כמו 'אלקים קדושים' וכיוצא, מטעם הנזכר, שהינם מתייחסים לברואים, וכמו כן שם א-ל מורה שהוא בעל היכולת.

והנה שם א-ל הוא הראשון מי"ג תיקוני דיקנא, וכמו כן יש י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וקל וחומר שהוא נגד שם אל, ולכן צדיקים היו מעוררים רחמים על ידי עשיית קל וחומר, ולמדו כן ממשה רבינו שפעל רחמים על ידי עשיית קל וחומר [אף שלקל וחומר שבתורה ישנם פרכות כידוע], ויש בו כח להעלות אפילו דברים חומריים וכל שכן דברים קלים, זהו קל וחומר, שביכולתו להעלות ולרומם הן את הדברים החומריים והן את הדברים הקלים, כמו שכתבנו במקום אחר על המשנה (תוספתא כ ג) 'חומר בקודש מבתרומה וכו' שמטבילין כלים בתוך כלים לתרומה', כלומר האדם הצדיק לא מבעיא שמעלה אותן האותיות שהם של קדושה מה שהוא עוסק בהם, אלא אפילו מעלה עמהם אותן האותיות של חומריות שהם מן מחשבה זרה, והיינו שאת 'החומר' מעלים ל'בקודש', וזהו מטבילין כלים בתוך כלים, פי' האותיות הנקראים כלים בתוך האותיות הקדושים. והוא מה שהבעל שם טוב דיבר עם אנשים פשוטים ודברים פשוטים ועי"ז נתעלו מאד, ובדורות האחרונים שמעתי מכמה וכמה אנשים שאינם מעדת חסידי גור שהבית ישראל דיבר עמם כמה תיבות במילי דעלמא ועי"ז היה להם התלהבות לעבודת ה' לזמן מה.

וזהו גם כן פירוש קל וחומר, רצונו לומר אם יכולת ביד הצדיק להעלות החומריות, מכל שכן שיכול להעלות אותיות הקדושים, מי שיכול להעלות את

הדברים החומריים והגשמיים קל וחומר שיכול להעלות דבורים רוחניים, מי שמצליח לעלות את העולם הזה קל וחומר שיכול לעשות מופתים על ידי עליית ושינוי צירופי האותיות, **שהם קלים להעלות ולהתדבק בשורשם. וכמו שיש כח במדה זו להעלות הכל, כן יש בה כח להוריד השפע, כמו הצנור בנזכר.**

[**המשך** המאמר בפנים הספר].

דברים לרגל י"ט בסליו
יומא דהילולא של המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע

אור קדושת הבעש"ט והמגיד מתנוצץ עד ביאת הגואל

ידוע שהמגיד ממעזריטש זיע"א היתה בתחילה מתנגד לדרך החסידות, ויש שמספרים שאף היה מתנגד חריף, אבל בהמשך נשתנה עד שכל תורת הבעש"ט עברה דרכו לנחלת הכל. וכתב בתפארת שלמה (לפורים ד"ה תשועתם), וז"ל: 'שמענו מאת הרב הקדוש הבעש"ט זלה"ה עם תלמידו הרב הקדוש מו"ה דוב בער ממעזריטש זלה"ה זי"ע, אשר לא היה רצונו להיות כפוף אליו לבא אצלו, רק ע"י סיבה חסרון הבריאות רח"ל שהי' חולה מאד [וראיתי בספרי תולדות המגיד ז' נוסחאות מה היה המעשה בדיוק], ובא אל הבעש"ט לבקש ממנו עזר תרופה, וכן עשה הבעש"ט להצמיח לו רפואה ע"י תחנות ובקשות לאלהים ועפ"י מופת ועי"ז נתגלגל הדבר למסור לו כל מעיינות החכמה וזכה להיות מנהיג הדור, **ועודנו מתנוצץ אור קדושתם מתלמידיהם הבאים אחריהם בכל דור ודור מפיהם אנו חיים עד ביאת הגואל ב"ב,** והבעש"ט היה מוכרח לזה להראות לו עפ"י מופת למען השיגו תחת כנפיו. וזה הוא הענין לרמז בזה הפירוש 'תשועתם היית לנצח', היינו מה שהצדיקים מצמיחים ישועות בקרב הארץ בעניני עולם הזה הוא להראות האות ומופת למען יתקרבו בנ"א אליהם ולהרבות תלמידים להפיץ אור תורתם וקדושתם אליהם, ודבר זה הוא לנצח ותקוותם בכל דור ודור', עכ"ל. בזכות תשועת המגיד שריפאהו הבעש"ט זהו תקוותנו, שזוכים אנו לשבת כאן ולהתקרב לה' ע"י תורתו של המגיד, על ידי מחלתו של המגיד זכינו לתקוה לדורי דורות. [והלימוד מזה לכל אדם, שבעת הקושי, כאשר מרגיש כבר אבוד ובלי שייכות, מזה נצמח תועלת ותקוה לדורי דורות].

תורת הסוד ע"פ חסידות היא לחיות את ה' בבעירה פנימית

ידוע שהמגיד כבר לפני התקרבותו לבעש"ט היה עילוי נפלא תלמיד חכם ומקובל עצום ומגיד, ובתחילת התקרבותו לבעש"ט שאלו הבעש"ט ביאור במאמר בזוהר או בעץ חיים, וביארו המגיד, וא"ל הבעש"ט לא זהו הפירוש, כך כמה פעמים, עד שאמר המגיד לבעש"ט תבאר אתה ביאור אחר, וא"ל הבעש"ט לעמוד, ונעמד, והתחיל לבאר הדברים ואש רוחנית בערה סביבותם, ואזי הבין שהחסרון אינו בביאור, אלא שתורת הקבלה אין זה

הבנה והשגה אלא בעירה רוחנית, לא רק הבנת המושג אלא הבאת הדבר.

ואכן זהו אחד מהנקודות של תורת החסידות, שתורת הקבלה אין זה להבין ולומר ביאורים, אלא שיהיה בזה את הבעירה הפנימית בתוך תוכיות האדם, וכמבואר במאור ושמש (פר' וארא), וז"ל: 'יש להבין מה זה סודות התורה, שקוראין כל ישראל סודות התורה, שאין לומר שהכוונה על חכמת הקבלה וכתבי האר"י ז"ל וזוהר הקדוש, דהנה לשון 'סוד' הוא דבר שאי אפשר לגלות לאחרים כלל, והלא כל הקבלה וכתבי האר"י והזוהר יכולין לגלות לאחרים ולפרשם ביתר שאת, ואם כן כיון שנתגלה אין זה סוד. אבל מה הוא סוד שאי אפשר לגלות לשום אדם - הוא סוד ה', רצה לומר עצם אלקות שהוא היה הוה ויהיה והוא עיקרא ושרשא דכולי עלמין, זה אי אפשר לגלות לשום בריה, רק כל אדם משער לעצמו השגת אלקות לפי שכלו ולפום שיעורין דלביה. וכל מה שהאדם מזכך עצמו, ויגע עצמו יגיעות הרבה להשיג כך ישיג בשכלו הזך יותר ויותר וכו', על כן זה נקרא 'סוד', כי הוא סוד באמת, שאי אפשר לגלות לשום אדם מה שהוא אצלו בנקודת הלב והמחשבה, רק כל אחד מבין לפי יגיעתו והזדככות חומרו', עכ"ל.

ואכן זהו אחד מהדברים שקיבל המגיד מהבעש"ט, וכפי שמעיד תלמידו האור המאיר (פר' צו), וז"ל: 'פעם אחד שמעתי שאמר לנו המגיד זללה"ה בפירוש, אני אלמוד אתכם אופן היותר טוב איך לומר תורה, בהיות שאינו מרגיש את עצמו כלום, כי אם אוזן שומעת איך שעולם הדיבור מדבר בו ולא הוא המדבר בעצמו, ותיכף שמתחיל לשמוע דברי עצמו יפסיק. **וכמה פעמים ראו עיני ולא זר, כשפתח פיו לדבר דברי תורה היה נראה לעין כל כאלו אינו בזה העולם כלל, ושכינה מדברת מתוך גרונו, ולפעמים אפילו באמצע ענין ובאמצע תיבה היה פוסק ושהה זמן מה.** והכל מורה שצריך המשכיל להמתין על הדעת, ואז יוצא הדיבור עם הדעת, עכ"ל. אנו לומדים עתה את תורת המגיד, יש לנו לדעת שאין לנו כלל השגה בו, מעשה הנ"ל לא נכתב אחרי כמה וכמה דורות, אלא תלמידו מעיד מה שראו עיניו ולא זר, [ובפרט תלמידו האור המאיר שמאיר בספרו מדת האמת שלו שאינו מגזים מאומה].

ויגיעות גדולות יגע המגיד ממעזריטש בעבודתו, וכמו שמביא האור המאיר (פר' חיי שרה): 'שמעתי מהמגיד זללה"ה כשהיה מלמד בכפר אחד וישב שם בזוית אחת, ובא אדון אחד עם פרוצה אחת שהגיעה בפריצות נוראה, והסתכל פתאום בלתי מתכוין, ועלה צער בלבו עד למאד, ואזי התחיל למאוס ברע בהתבוננותו במיאוס הבלי עולם הזה עד

שהתחיל להקיא בפניהם, אז צוה האדון לגרש אותו החוצה'.

את ה'. וביום הילולא דיליה הזמן מסוגל ביותר לכך.

הרה"ק מרוז'ין סיפר שכאשר חזרו התלמידים מנסיעה למגיד נתווכחו מה אמר המגיד, זה אומר בכה וזה אומר בכה, ובאו ושאלו את המגיד, והשיב להם שאלו ואלו דברי אלקים חיים, וכל אחד שומע מה שצריך לשמוע. ודבריו חיים וקיימים, גם אנו שלמדים תורותיו יכולים אנו כל אחד לקחת לעצמו מה שנוגע אליו ולהתעורר לעבוד **ה'** יתברך יעזור שנוכל באמת להידבק בו יתברך, שהרי לכך נועדה תורת החסידות, לרומם אותנו ולהביאנו ולקרבנו לרבש"ע, ובזה נהיים באמת חסידים, לא בהכנסת המכנסיים לגרביים ולא בכובעים עגולים ולא במשקפי פלסטיק נהיים חסידים, [אם כי זה דבר חשוב בשביל להתרחק מהחומר], מעבר לכך נצרך בעירה פנימית תמיד לה'.

בשורה טובה תדשן עצם

לשאלת רבים ניתן למצוא כל השיעורים בספה"ק תורת המגיד בשלוחה
ייעודית בקו **דברי אמת ואמונה - שלוחה 3**

בשלוחה זו ניתן לשמוע גם את סדרות השיעורים בספרי **פרי הארץ**, **תומר דבורה**, **שער היחוד והאמונה**, **ודרך ה'**, **שיעודי שפת אמת** השבועיים על פרה"ש בלה"ק וביידיש, דרשות בנושאים שונים ועל מועדי השנה, וכן הדרשות הנאמרים מידי שבוע בישי"ק 'פני מנחם' לעמלי תורה.

ארץ ישראל - 5265* (או 02-5011430).

ארה"ב - 518-329-9186

אירופה - 44-3303-9004-84

שמעו ותחי נפשכם